

Republica Moldova

Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică
ANRE

str. Alexandr Pușkin 52/A, MD 2005 Chișinău, Tel: 022 823 901, anre@anre.md, <http://www.anre.md>

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

HOTĂRÂRE nr. _____

din 2022

mun. Chișinău

Înregistrat:

Ministerul Justiției

nr. _____ din _____

Ministru al Justiției

Sergiu LITVINENCO _____

privind modificarea Metodologiei de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciul de transport al gazelor naturale, aprobată prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 535/2019 /2020

În temeiul art. 7 alin. (2) lit. a), art. 99 alin. (5) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 415*) cu modificările ulterioare, Consiliul de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică,

HOTĂRĂȘTE:

1. Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciul de transport al gazelor naturale, aprobată prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 535/20219 (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr. 44-54, art. 173*), înregistrată la Ministerul Justiției cu nr. 1536 din 3 februarie 2020, se modifică după cum urmează:

1) La pct. 2,

sbp. 1) după cuvântul „*naturale*” se completează cu cuvintele „*inclusiv tarifele armonizate de intrare/ieșire*”;

sbp. 2) va avea următorul cuprins:

„2) *modul de calculare și aplicare a tarifelor de intrare/ieșire pentru serviciul de transport al gazelor naturale inclusiv tarifele armonizate de intrare/ieșire;*”;

se completează cu sbp. 3¹) cu următorul cuprins:

„3¹) *modul de determinare a prețurilor de referință;*”;

sbp. 7) cuvântul „*practicate*” se substituie cu cuvântul „*desfășurate*”

se completează cu sbp. 9) cu următorul cuprins:

„9) *modul de determinare al consumului tehnologic și al pierderilor de gaze naturale în rețelele de transport al gazelor naturale;*”;

2) La pct. 3 se exclude sbp. 10);

3) La pct. 6,

sbp. 1) va avea următorul cuprins:

„1) *preluarea gazelor naturale prin punctele fizice de intrare din rețelele de transport ale OST din țările vecine prin punctele de interconectare transfrontaliere, din alte rețele de transport ale altor OST, din instalațiile de producere a gazelor naturale sau din depozitele de stocare a gazelor naturale, transportul gazelor naturale prin rețelele de transport al gazelor naturale și predarea acestora în punctele de ieșire în rețelele de transport ale OST din țările vecine prin puncte de*

interconectare transfrontaliere în rețelele de transport ale altor OST; în rețelele de distribuție a gazelor naturale; spre consumatorii finali instalațiile de utilizare ale cărora sunt racordate la rețeaua de transport al gazelor naturale; în depozitele de stocare; ”;

sbp. 5) va avea următorul cuprins:

„5) relațiile cu OST din țările vecine, OST adiacenți, furnizorii, consumatorii finali, utilizatorii de sistem și operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale (în continuare OSD), legate de prestarea serviciului de transport al gazelor naturale.”

4) La pct. 9,

în noțiunea „**tarif pentru serviciul de transport al gazelor naturale**” cuvintele „furnizorilor de gaze naturale, sau consumatorilor finali” se substituie cu cuvintele „utilizatorilor de sistem”;

după noțiunea „**cheltuieli efective-...**” se completează cu următoarele noțiuni:

„**coeficient de multiplicare** – coeficientul aplicat la prețul de referință pentru a calcula prețul de rezervă pentru un PCS non-anuală;”;

„**coeficient sezonier** – coeficient care reflectă variația cererii în cursul anului, care poate fi aplicat în combinație cu coeficientul de multiplicare relevant; ”;

după noțiunea „**componenta de corectare a veniturii reglementat -....**” se completează cu următoarea noțiune:

„**metoda de calculare a prețurilor de referință** – metoda de calculare aplicată acelei părți a veniturii aferent serviciilor de transport, care trebuie recuperată din tarifele pentru serviciul de transport al gazelor naturale bazate pe capacitate, în scopul determinării prețurilor de referință;”;

5) La pct. 10 în definiția termenului „**CPG_n**” cuvintele „**tehnice reglementate**” se substituie cu cuvântul „**normative**”

6) La pct. 12,

cuvintele „**tehnice reglementate**” se substituie cu cuvântul „**normative**” și cuvintele „**al gazelor naturale**” se exclud.

definiția termenului „**PGT_n**” va avea următorul cuprins:

„**PGT_n** – volumul consumului tehnologic și pierderilor normative de gaze naturale în rețelele de transport care se determină pentru fiecare an de reglementare „n” în conformitate cu Modul de determinare al consumului tehnologic și al pierderilor de gaze naturale în rețelele de transport din Anexa nr. 1; ”;

definiția termenului „**TFF_n^I**” va avea următorul cuprins: „**TFF_n^I** – prețul reglement de furnizare a gazelor naturale în punctele de intrare în rețelele de transport al gazelor naturale de către furnizorul cărui a i-a fost impusă obligația de serviciu public, sau alt preț negociat, dacă acesta din urmă este mai mic. ”;

7) La pct. 14,

sbp. 1) va avea următorul cuprins:

„1) baza de calcul a mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale (BC₀), în continuare baza de calcul, care reprezintă valoarea netă a activelor la începutul primului an de aplicare a Metodologiei cu excepția activelor date în exploatare în anul premurgător primului an de aplicare a Metodologiei. Baza de calcul necesară pentru determinarea amortizării în scopuri tarifare este determinată luând în considerare costul istoric al mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale și se aprobă de Agenție pentru toată perioada de valabilitate a Metodologiei;”;

sbp. 2) va avea următorul cuprins:

„2) durata de utilizare aplicată la determinarea amortizării în scopuri tarifare, care se stabilește în conformitate cu prevederile Catalogului mijloacelor fixe și activelor nemateriale (în continuare Catalog), aplicabil la momentul dării în exploatare a activului și nu poate fi mai mică decât durata de utilizare stabilită în Catalog;”;

sbp. 3) va avea următorul cuprins:

„3) la determinarea bazei de calcul amortizarea se calculează prin aplicarea metodei liniare.”;

8) Pct. 15 va avea următorul cuprins:

„15. Cheltuielile privind amortizarea mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale (CAI_n) se determină pentru anul „n”, conform formulei:

$$CAI_n = \frac{BC_0}{DM_0} + \sum_{k=x-1}^{n-1} AI_k - \sum_{k=x-1}^{n-1} AE_k \quad (3)$$

unde:

AI_k – amortizarea medie anuală a investițiilor date în exploatare în anul „k” și aprobate de Agenție;

AE_k – amortizarea medie anuală a investițiilor aprobate de Agenție și date în exploatare începând cu anul „x-1” și care au fost integral recuperate tarifăr până la finele anului „n-1”;

x – primul an de aplicare a metodologiei tarifare.

DM_0 – durata medie de utilizare a activelor incluse în baza de calcul.”;

9) Pct. 16 va avea următorul cuprins:

„16. Durata medie de utilizare a activelor incluse în baza de calcul (DM_0), este determinată în următorul mod:

$$DM_0 = \frac{BC_0}{AMI_0} \quad (4)$$

unde:

AMI_0 – amortizarea activelor incluse în baza de calcul, determinată pentru anul premergător primului an de aplicare a metodologiei.”;

10) Pct. 17 va avea următorul cuprins:

„17. Valoarea termenului $\left(\frac{BC_0}{DM_0}\right)$ din formula (4) va fi egală cu zero începând cu anul „n” în care se respectă relația:

$$(n - x) \geq DM_0 \quad (5) ”;$$

11) La pct. 18, sbp. 10) se exclud cuvintele „în anul precedent de reglementare;”;

12) Pct. 19 va avea următorul cuprins:

„19. Valoarea cheltuielilor privind amortizarea mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale (CAI_n) va fi ajustată la actualizarea tarifelor în cazul derecunoașterii în anul „n-1” a imobilizărilor ale căror amortizare era acceptată în scopuri tarifare.”;

13) Pct. 20 va avea următorul cuprins:

„20. În cazul în care gradul de amortizare a mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale ale OST depășește valoarea de 40%, mijloacele financiare în mărimea amortizării anuale incluse în tarif (cu excepția celor aferente investițiilor efectuate din împrumuturi) vor fi utilizate de către OST doar în scopul efectuării investițiilor. În cazul utilizării acestor mijloace în alte scopuri, Agenția va diminua venitul total reglementat pentru anul următor, în cuantumul mijloacelor care nu au fost utilizate conform destinației menționate.”;

14) Pct. 21 va avea următorul cuprins:

„21. Pentru activitatea de transport al gazelor naturale, din totalul investițiilor planificate, cel puțin 75% vor fi destinate extinderii, reconstrucției, modernizării, renovării și reabilitării rețelelor de transport al gazelor naturale.”;

15) Pct. 36 va avea următorul cuprins:

„36. Pentru anul de bază, cheltuielile administrative, (CA_0), se determină și se aprobă de Agenție luând în considerare cheltuielile efectiv utilizate în perioada precedentă de reglementare cu

respectarea principiului eficienței maxime la cheltuieli minime și necesare desfășurării activității reglementate.”;

16) La pct. 39 definiția termenului „ JTP_n ” va avea următorul cuprins:

„ JTP_n – impozite, taxe și alte plăți justificate și necesare de a fi achitate în anul „ n ”, care conform legislației se atribuie la cheltuieli, inclusiv plățile rezonabile suportate de operatorul sistemului de transport pentru utilizarea sistemului de gaze naturale al Republicii Moldova în comun cu agenții economici rezidenți aflați pe teritoriul Republicii Moldova care nu au relații fiscale cu sistemul ei bugetar și care îndeplinesc întreținerea și deservirea tehnică a acestuia. Întru excluderea dublării, la calcularea tarifului aceste cheltuieli nu se includ în alte componente tarifare;”;

17) Pct. 40 va avea următorul cuprins:

„40. Mijloacele financiare în mărimea alocației pentru fondul de rulment incluse în tarif, vor fi utilizate de către OST doar în scopul prevăzut la punctul 39.”;

18) La pct. 41 propoziția „Mijloacele financiare în mărimea alocației pentru fondul de rulment incluse în tarif, vor fi utilizate de către OST doar în scopul prevăzut la punctul 39.” se exclude.

19) La pct. 43 definiția termenului „ VNA_n ” va avea următorul cuprins:

„ VNA_n – valoarea netă a investițiilor realizate de către OST și aprobate de Agenție, începând cu anul „ $x-1$ ” și până la începutul anului „ n ”.

Valoarea netă a investițiilor se determină conform formulei:

$$VNA_n = SC_0 - AMI_0 \times (n - x) + \sum_{k=x-1}^{n-1} I_k - AA_{n-1} \quad (16)$$

unde:

I_k – valoarea anuală a investițiilor aprobate de Agenție. Investițiile aprobate în scopuri tarifare, nu vor include următoarele valori:

- 1) rezultate din reevaluarea activelor;
- 2) nejustificate, constatate în rezultatul controlului sau monitorizării activității reglementate;
- 3) care nu au fost reflectate la intrări în evidența contabilă;
- 4) investițiile și amortizarea acumulată aferente mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale derecunoscute în evidența contabilă;
- 5) valorile capitalizate, pentru lucrările de restabilire a obiectelor deteriorate de terțe părți, care urmează a fi recuperate benevol de partea terță sau prin adresarea titularului de licență în instanța de judecată;

6) finanțate de către terți, inclusiv bugetele de stat și locale, din granturi sau donații.

AA_{n-1} – amortizarea, acumulată până la începutul anului „ n ”, a mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale aferente investițiilor aprobate și executate de întreprindere începând cu anul „ $x-1$ ”;

20) Pct. 44 și pct. 45 se abrogă;

21) Pct. 48 va avea următorul cuprins:

„48. Sistemul de tarife pentru serviciul de transport al gazelor naturale cuprinde tarife intrare/ieșire stabilite pentru grupul punctelor de intrare în rețelele de transport al gazelor naturale care sunt parte a sistemului unic de intrare-ieșire pentru întreg teritoriul Republicii Moldova (în continuare - zonă de intrare-ieșire) ale OST în care se rezervă capacitatea, și pentru grupul punctelor de ieșire din rețelele de transport în care se rezervă capacitatea.”;

22) Se completează cu pct. 49¹ care va avea următorul cuprins:

„49¹. Venitul reglementat VT_n care urmează să fie recuperat de toți OST în anul de reglementare „ n ” prin tarifele reglementate pentru serviciul de transport al gazelor naturale constă în veniturile reglementate ale tuturor OST licențiați care își desfășoară activitatea în zona unică de intrare/ieșire stabilită din Republica Moldova:

$$VT_n = \sum_j VT_{n,j}$$

unde:

j – numărul de OST licențiați care operează în zona unică de intrare/ieșire;

$VT_{n,j}$ - venitul reglementat al fiecărui OST „ j ”;

23) Se completează cu pct. 49² cu următorul cuprins:

„49². Venitul reglementat $VT_{n,j}$ al fiecărui OST j din zona de intrare/ieșire pentru serviciul de transport al gazelor naturale necesar a fi realizat în anul de reglementare „ n ”

$$VT_{n,j} = CRT_{n,j} + RT_{n,j} + Cc_{n-1,j} \quad (26)$$

unde:

$CRT_{n,j}$ - costul total reglementat al OST necesar desfășurării activității de transport al gazelor naturale în anul de reglementare „ n ”, determinat conform formulei (1);

$RT_{n,j}$ – rentabilitatea care urmează a fi obținută de OST în anul de reglementare „ n ” din prestarea serviciului de transport al gazelor naturale, care se determină ținând cont de rata rentabilității și valoarea netă a mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale, conform prevederilor Secțiunii 6;

$Cc_{n-1,j}$ - componenta de corectare a venitului reglementat al OST, determinată pentru anul precedent de reglementare”;

24) Pct. 50 se abrogă;

25) La pct. 51 cuvintele „diferențiat pentru fiecare” se substituie cu cuvintele „bazat pe un calcul comun pentru zona de intrare/ieșire a ”;

26) La pct. 52 după cuvintele „OST” se completează cu cuvintele „licențiați în cadrul zonei de intrare/ieșire”;

27) La pct. 54,

sbp. 1) după cuvintele „de puncte de ieșire” se completează cu cuvintele „a zonei de intrare/ieșire”;

sbp. 3) va avea următorul cuprins: „3) Se determină partea din venitul total reglementat care urmează să fie recuperată, în anul de reglementare „ n ”, de către OST j din tarifele pentru serviciul de transport al gazelor naturale bazate pe capacitate în toate punctele de intrare și partea din venitul total reglementat care urmează să fie recuperată din tarifele pentru serviciul de transport al gazelor naturale bazate pe capacitate în toate punctele de ieșire a zonei de intrare/ieșire:

$$VT_n^{\Sigma I} = 0,5 \times VT_n \quad (24)$$

$$VT_n^{\Sigma E} = 0,5 \times VT_n \quad (25)$$

unde:

VT_n – venitul reglementat al OST pentru serviciul de transport al gazelor naturale, necesar de a fi obținut în anul de reglementare „ n ”;

$VT_n^{\Sigma I}$ – partea din venitul reglementat care urmează să fie obținută, în anul de reglementare „ n ”, din aplicarea tarifelor pentru serviciul de transport al gazelor naturale bazate pe capacitate în toate punctele de intrare;

$VT_n^{\Sigma E}$ – partea din venitul reglementat care urmează să fie obținută, în anul de reglementare „ n ”, din aplicarea tarifelor pentru serviciul de transport al gazelor naturale bazate pe capacitate în toate punctele de ieșire.”;

sbp. 4) după cuvintele „grup de puncte de ieșire” se completează cu cuvintele „a zonei de intrare/ieșire”;

sbp. 5) în definiția P^I_n - prețul de referință într-un punct de intrare și în definiția P^E_n prețul de referință într-un punct de ieșire se completează în final cu cuvintele „ale zonei de intrare/ieșire”.

28) Se completează cu pct. 54¹, 54², 54³ cu următorul cuprins:

„54¹. Ajustările la aplicare metodei de calcul a prețului de referință la toate punctele de intrare și de ieșire se efectuează prin intermediul unei egalizări prin care același preț de referință este aplicat unora sau tuturor punctelor dintr-un grup omogen de puncte.”;

„54². Egalizarea se efectuează după următoarea formulă:

$$P_e = \frac{VT_n^i}{B_n^i}$$

unde:

P_e - tarife egalizate pentru serviciul de transport al gazelor naturale la un grup de puncte de intrare sau ieșire;

VT_n^i – ponderea din venitul reglementat care se obține, în anul de reglementare „n”, din aplicarea tarifelor bazate pe capacitate pentru serviciul de transport al gazelor naturale la un grup de puncte de intrare sau de ieșire;

B_n^i – suma rezervărilor de capacitate din anul de reglementare „n”, din aplicarea tarifelor bazate pe capacitate pentru serviciul de transport al gazelor naturale la un grup de puncte de intrare sau de ieșire”;

„54³. În scopul ajustării prin egalizare, punctele rețelelor de transport al gazelor naturale ale OST pot fi grupate după cum urmează:

1) grupul punctelor de intrare în rețeaua de transport al gazelor naturale din interconectarea cu rețelele de transport al gazelor din statele vecine;

2) grupul punctelor de ieșire din rețeaua de transport al gazelor naturale spre rețelele de distribuție a gazelor naturale și/sau instalațiile de gaze naturale ale consumatorilor finali racordate la rețeaua de transport al gazelor;

3) grupul punctelor de ieșire din rețeaua de transport al gazelor naturale spre rețelele de transport al gazelor din statele vecine interconectate.”;

29) Pct. 57 va avea următorul cuprins:

„57. Nivelul coeficienților de multiplicare pentru produsele de capacitate standard trimestrială, lunară, zilnică și/sau intra-zilnică este egal cu 1. Pe perioada valabilității Metodologiei, în dependență de evoluția tranzacțiilor de piață a produselor de capacitate standard trimestrială, sau produselor de capacitate standard lunară, diferiți coeficienții de multiplicare respectivi pot fi aplicați, însă nivelul acestora nu va depăși 1,5. Valorile coeficienților de multiplicare aplicați se aprobă prin hotărâre separată adoptată în conformitate cu art. 9 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale”;

30) Se completează cu pct. 57¹, 57², 57³, 57⁴, 57⁵, 57⁶ cu următorul cuprins:

„57¹. În perioada de valabilitate a prezentei Metodologii, în funcție de evoluția tranzacțiilor de pe piață cu produse de capacitate standard zilnică și intrazilnică, la stabilirea tarifelor pentru produsele respective se pot aplica diferiți coeficienți de multiplicare, dar nivelul acestora nu va depăși 3. Valorile acestor coeficienți de multiplicare se aprobă prin hotărâre separată adoptată în conformitate cu art. 9 din Legea nr. 108/2016 privind gazele naturale. ”;

„57². În perioada de valabilitate a prezentei Metodologii, în funcție de evoluția tranzacțiilor de pe piață a diferitelor produse, pot fi aplicați factori sezonieri. În acest caz, OST (urile) vor transmite Agenției toate datele și documentele solicitate. Factorii sezonieri se calculează conform pct. 57³ – 57⁵ din prezenta Metodologie și se aprobă prin hotărâre separată în conformitate cu articolul 9 din Legea cu privire la gazele naturale ”;

„57³. Pentru produsele de capacitate standard lunară pentru capacitate fermă, factorii sezonieri se calculează în următoarele etape succesive:

1) pentru fiecare lună dintr-un anumit an gazier, utilizarea sistemului de transport se calculează pe baza fluxurilor prognozate sau a capacității contractate prognozate folosind:

a) datele pentru un anumit punct de interconectare de intrare ieșire, unde se calculează factorii sezonieri pentru fiecare punct de interconectare;

b) datele medii privind fluxurile prognozate sau capacitatea contractată prognozată, unde se calculează factorii sezonieri pentru unele sau toate punctele de interconectare.

2) se însumează valorile rezultate prevăzute la sbp. 1);

3) rata de utilizare se calculează împărțind fiecare dintre valorile rezultate menționate la litera a) la valoarea rezultată menționată la sbp. 2);

4) fiecare dintre valorile rezultate menționate la sbp. 3) se înmulțește cu 12. În cazul în care valorile rezultate sunt egale cu 0, aceste valori se ajustează la oricare dintre următoarele valori este mai mică: 0,1 sau cea mai mică dintre alte valori rezultate decât 0;

5) nivelul inițial al factorilor sezonieri se calculează prin ridicarea fiecăreia dintre valorile rezultate menționate la sbp. 4) la aceeași putere care nu este mai mică de 0 și nu mai mare de 2;

6) se calculează media aritmetică a produselor valorilor rezultate prevăzute la sbp. 5) și coeficientul de multiplicare pentru produsele de capacitate standard lunară;

7) valoarea rezultată menționată la sbp. 6) se compară cu intervalul de coeficienți de multiplicare pe termen scurt, după cum urmează:

a) în cazul în care această valoare se încadrează în acest interval, atunci nivelul factorilor sezonieri va fi egal cu valorile respective rezultate prevăzute la sbp. 5).;

b) dacă această valoare se încadrează în afara acestui interval, atunci se aplică subp.8).

8) nivelul factorilor sezonieri se calculează ca produs dintre valorile respective rezultate menționate la sbp. 5) și factorul de corecție calculat după cum urmează:

a) în cazul în care valoarea rezultată menționată la subp.6) este mai mare de 1,5, factorul de corecție se calculează ca fiind 1,5 împărțit la această valoare;

b) în cazul în care valoarea rezultată menționată la subp.6) este mai mică de 1, factorul de corecție se calculează ca fiind 1 împărțit la această valoare” .

„57⁴. Pentru produsele de capacitate standard zilnică pentru capacitate fermă și produsele de capacitate standard în termen de zi pentru capacitate fermă, factorii sezonieri se calculează prin efectuarea pașilor specificați la pct. 57³, sbp.6)- 8) mutatis mutandis. ” ;

„57⁵. Pentru produsele de capacitate standard trimestrială pentru capacitatea fermă, factorii sezonieri se calculează în etape succesive, după cum urmează:

1) nivelul inițial al factorilor sezonieri se calculează după cum urmează:

a) egal cu media aritmetică a factorilor sezonieri respectivi aplicabili pentru cele trei luni relevante;

b) nu mai puțin decât cel mai scăzut și nu mai mult decât cel mai înalt nivel al factorilor sezonieri respectivi aplicabili pentru cele trei luni relevante.

2) pașii prevăzuți la pct. 57³ subp.(6)- (8) se efectuează, folosind valorile rezultate prevăzute la subp.(1) mutatis mutandis. ” ;

„57⁶. Coeficienții de înmulțire pe termen scurt la care se face referire la pct. 57¹ și factorii sezonieri la care se face referire la pct. 57² se stabilesc astfel încât să stimuleze utilizatorii sistemului pentru utilizarea eficientă a sistemului de transport, oferindu-le în același timp flexibilitate.” ;

31) Pct. 58 se completează cu sbp 2¹) care va avea următorul cuprins:

„2¹) Dacă se aplică factori sezonieri, atunci coeficientul de multiplicare CM se calculează în felul următor:

$$CM = S \times M$$

unde:

S – nivelul factorului sezonier pentru perioada în cauză

M – nivelul coeficientului de multiplicare pe termen scurt pentru perioada în cauză ”;

32) Se completează cu pct. 58¹, 58², 58³, 57⁴, 58⁵, 58⁶, 58⁷ cu următorul cuprins:

„58¹. Prețurile de rezervă pentru produsele de capacitate standard pentru capacitatea întreruptibilă se calculează prin aplicarea uneia dintre următoarele două metode:

1) abordarea ex-ante, prin utilizarea unei reduceri ex-ante;

2) *abordarea ex-post, printr-o reducere ex-post.* ”;

„58². Conform metodei ex-ante, prețurile de rezervă pentru produsele de capacitate standard pentru capacitatea întreruptibilă se calculează prin înmulțirea prețurilor de rezervă pentru produsele de capacitate standard pentru capacitatea fermă, după caz, cu diferența dintre 100 % și nivelul de o reducere ex-ante $D_{\text{ex-ante}}$, determinată în conformitate cu prevederile de la pct. 58³-58⁴.”;

„58³. Reducerea ex ante se calculează în conformitate cu următoarea formulă:

$$D_{\text{ex-ante}} = \text{Pro} \times A \times 100\%$$

unde:

$D_{\text{ex-ante}}$ este nivelul reducerii ex-ante;

Pro este probabilitatea de întrerupere;

A este factorul de ajustare, aplicat pentru a reflecta valoarea economică estimată a tipului de produs de capacitate standard pentru capacitatea întreruptibilă, calculat pentru fiecare, unele sau toate punctele de interconectare, care nu trebuie să fie mai mică de 1.

Factorul Pro este stabilit la o valoare de 10%, în conformitate cu practica internațională pentru cazurile în care valorile istorice pentru întrerupere fie nu sunt disponibile, fie nu sunt relevante pentru viitor.

Factorul A este setat la o valoare de 2.”;

„58⁴. Alternativ, la cererea OST sau din oficiu, atunci când sunt disponibile suficiente date de piață, pot fi aplicate valori diferite pentru factorii Pro și A, ținând cont de evoluția tranzacțiilor de pe piață. Valorile aplicate se stabilesc astfel încât să stimuleze utilizatorii de sistem pentru utilizarea eficientă a rețelei de transport a gazelor naturale.”;

„58⁵. Atunci când se aplică abordarea ex-post, utilizatorii de sistem sunt compensați după întreruperile reale suferite. O astfel de reducere ex-post poate fi utilizată numai în punctele de interconectare în care nu a existat nicio întrerupere a capacității din cauza congestiei fizice în anul gazier precedent. Compensația ex post plătită pentru fiecare zi în care a avut loc o întrerupere este egală cu de trei ori prețul de rezervă pentru produsele de capacitate standard zilnică pentru capacitate fermă:

$$C_{\text{ex-post}} = 3 \times R_d$$

unde:

$C_{\text{ex-post}}$ - compensație ex-post plătită pentru fiecare zi în care a avut loc o întrerupere

R_d - produse de capacitate standard zilnică pentru capacitatea fermă.”;

33) Se completează cu o nouă secțiune care va avea următorul conținut:

„Secțiunea 7¹

Mecanismul de compensare între operatorii sistemelor de transport

„58⁶. Pentru asigurarea aplicării corespunzătoare a aceleiași metode de calculare a prețului de referință în comun, se va institui un mecanism eficient de compensare între OST (mecanism de compensare între -OST).”;

„58⁷. În cadrul mecanismului de compensare între OST, un OST licențiat este obligat să plătească altor OST licențiați compensația aprobată de Agenție.”;

„58⁸. Valorile plăților compensatorii trimestriale între OST se determină pe baza următoarei formule:

$$C_{\text{TSO1}} = \frac{VT_{n,\text{TSO1}}}{VT_{n,\text{TSO1}} + VT_{n,\text{TSO2}}} \times (R_{\text{TSO1}} + R_{\text{TSO2}}) - R_{\text{TSO1}} \quad (35)$$

$$C_{\text{TSO2}} = \frac{VT_{n,\text{TSO2}}}{VT_{n,\text{TSO1}} + VT_{n,\text{TSO2}}} \times (R_{\text{TSO1}} + R_{\text{TSO2}}) - R_{\text{TSO2}} \quad (36)$$

Unde

$C_{TSO1,2}$ - suma care trebuie plătită ca compensare către OST (sau de către OST dacă este negativ);

$VT_{TSO1,2}$ - venitul reglementat al OST -ului dat de obținut,

R_{TSO1}, R_{TSO2} - venitul real al OST dat.

Veniturile reale R_{TSO1}, R_{TSO2} , obținute de fiecare OST în perioada dată pentru care se referă plata compensației (trimestru) se calculează pe baza următoarei formule:

$$R_{TSO1} = \sum_i \left(T_y^i \times B_y^i + T_q^i \times B_q^i + \sum_m T_m^i \times B_m^i + \sum_d T_d^i \times B_d^i + \sum_{wd} T_{wd}^i \times B_{wd}^i \right)$$

unde -, pentru fiecare punct rezervabil i ,

T_y^i - tariful produsului anual (pentru perioada inclusiv trimestrul dat)

B_y^i - rezervarea produsului anual (pentru perioada inclusiv trimestrul dat)

T_q^i - tariful produsului trimestrial (pentru trimestrul dat)

B_q^i - rezervarea produsului trimestrial (pentru trimestrul dat)

T_m^i - tariful produsului lunar (pentru trimestrul dat)

B_m^i - rezervarea produsului lunar (pentru trimestrul dat)

T_d^i - tariful produsului zilnic (pentru trimestrul dat)

B_m^i - rezervarea produsului zilnic (pentru trimestrul dat)

B_m^i - este tariful produsului în cursul unei zile (pentru trimestrul dat)

T_d^i - rezervarea produsului în termen de o zi (pentru trimestrul dat)

B_d^i - rezervarea produsului zilnic (pentru trimestrul dat)

T_{wd}^i - este tariful produsului în cursul unei zile (pentru trimestrul dat)

B_{wd}^i - rezervarea produsului în termen de o zi (pentru trimestrul dat);

„58⁹. Până la data de 30 ianuarie, aprilie, iulie și octombrie, OST licențiați, care operează în zona de intrare/ieșire, vor transmite Agenției datele necesare calculării compensațiilor supuse mecanismului de compensare inter-OST. Valorile compensațiilor trimestriale între - OST sunt aprobate de Agenție.”;

„58¹⁰. Până la data de 30 ianuarie, aprilie, iulie și octombrie al fiecărui an, OST licențiați întocmesc și prezintă Agenției un raport trimestrial privind îndeplinirea obligațiilor ce le revin în cadrul mecanismului de compensare între-OST. Rapoartele trimestriale indică, printre altele:

1) Informații privind cuantumul compensațiilor plătite, cu indicarea momentului la care au fost efectuate aceste plăți;

2) Informații privind plata parțială și/sau întârzierea plății și/sau orice plăți datorate compensațiilor inter OST, inclusiv existența datoriilor curente cauzate de plățile parțiale sau neplățile compensațiilor inter OST.

3) Acțiunile întreprinse de OST pentru a încasa compensațiile cuvenite.

„58¹¹. OST licențiat care nu primește compensația aprobată de Agenție în termenul stabilit și în cuantumul stabilit poate depune o cerere la Agenție cu privire la acest fapt în conformitate cu articolele 99² din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale. La depunerea unei astfel de cereri, OST-ul respectiv va furniza informații detaliate și documente justificative despre stadiul achitării compensațiilor datorate, existența datoriilor curente acumulate ca urmare a achitării parțiale sau neachitării compensațiilor între - OST, acțiunile întreprinse de respectivul OST pentru colectarea compensațiilor datorate.”;

34) Se completează cu Anexa cu următorul cuprins:

**Modul de determinare
al consumului tehnologic și al pierderilor normative de gaze naturale
în rețelele de transport**

1. Modul de determinare al consumului tehnologic și al pierderilor normative de gaze naturale în rețelele de transport este elaborat în conformitate cu legislația în vigoare și are ca scop stabilirea nivelului consumului tehnologic și al pierderilor de gaze naturale în rețelele de transport pe perioada valabilității Metodologiei tarifare, implementarea mecanismelor de stimulare a eficienței, reieșind din obiectivele stabilite și din volumele gazelor naturale transportate prin rețelele de transport a gazelor naturale.

2. Consumul tehnologic și pierderile normative de gaze naturale în rețelele de transport (CTP_n) planificate pentru anul „n”, în mii m^3 , reprezintă produsul volumelor de gaze naturale planificate pentru transportare (V_t) prin rețelele de transport în anul „n” și a nivelului procentual al pierderilor normative (N_{pn}) și se calculează conform formulei (1):

$$CTP_n = (V_t \times N_{pn}) / 100 \% \quad (1)$$

unde,

V_t - volumele de gaze naturale planificate pentru transportate prin rețelele de transport în anul „n”, cu excepția volumelor de gaze naturale de la prestarea serviciilor de transport al gazelor naturale de tip backhaul, mii m^3 ;

N_{pn} - nivelul procentual al pierderilor normative, stabilit de Agenție, de 0,1041 %, va fi constant pentru perioada de valabilitate a Metodologiei și a fost calculat, conform formulei (2):

$$N_{pn} = \frac{\sum (CTP_f^{2019} + CTP_f^{2020} + CTP_f^{2021} + CTP_f^{2022})}{\sum (V_{tf}^{2019} + V_{tf}^{2020} + V_{tf}^{2021} + V_{tf}^{2022})} \times 100 \% = \frac{\sum_{2019}^{2022} CTP_f}{\sum_{2019}^{2022} V_{tf}} \times 100 \% \quad (2)$$

unde,

CTP_f - consumul tehnologic și pierderile de gaze naturale de facto înregistrate în rețelele de transport al gazelor naturale în anii 2019 - 2022, mii m^3 ;

V_{tf} - volumele de gaze naturale transportate de facto prin rețelele de transport în anii 2019 - 2022, cu excepția volumelor de gaze naturale de la prestarea serviciilor de transport al gazelor naturale de tip backhaul, mii m^3 .

3. La actualizarea anuală a tarifelor consumul tehnologic și pierderile normative de gaze naturale în rețelele de transport (CTP_n) se determină conform formulei (1), în mii m^3 , unde (V_t) sunt volumele gazelor naturale transportate de facto prin rețelele de transport în anul „n”, cu excepția volumelor de gaze naturale de la prestarea serviciilor de transport al gazelor naturale de tip backhaul.

4. În cazul în care consumul tehnologic și pierderile de gaze naturale de facto (CTP_f) înregistrate de OST în anul „n” sunt mai mari decât consumul tehnologic și pierderile normative de gaze naturale în rețelele de transport (CTP_n) determinate la pct. 3, iar motivele acestei majorări vor fi realizarea pe parcursul anului „n” a lucrărilor de reparație a rețelelor de transport al gazelor naturale, la volumele (CTP_n) se vor cumula consumul sumar de gaze naturale pentru procesul de purjare a segmentului/lor rețelei de transport (Q_{pt}), calculat la regimul respectiv de transport al gazelor naturale, după cum urmează:

4.1. Consumul de gaze naturale pentru golirea segmentului rețelei de transport se determină cu formula:

$$Q_I = 0,995 \times V \times (P_i / Z_i - P_f / Z_f) \quad (3)$$

în care:

V - volumul geometric al segmentului rețelei de transport deconectat, în m^3 ;

P_i - presiunea inițială medie absolută a gazelor, kgf/cm^2 ;

P_f - presiunea finală medie absolută a gazelor, kgf/cm^2 ;

Z_i și Z_f - coeficienții corespunzători de compresibilitate, conform formulei GERC-91MOD, care variază în funcție de P_m , T_m și compoziția chimică a gazelor naturale. Z_i și Z_f pot fi utilizați de

OST din baza de date a calculatoarelor de debit de la cele mai apropiate punctele de măsurare a gazelor naturale în scopuri comerciale amplasate pe rețelele de transport.

4.2. Consumul de gaze naturale utilizat nemijlocit pentru purjare însumează debitul de gaze naturale în regim subcritic (Q_2^{SCR}) și regim critic de scurgere (Q_2^{CR}) care se determină cu formula:

$$Q_2 = Q_2^{CR} + Q_2^{SCR} \quad (4)$$

în care:

Q_2^{SCR} - consumul de gaze naturale la purjarea în regim subcritic de scurgere se va determina cu formula:

$$Q_2^{SCR} = F \times P_2 \times T_2 \quad (5)$$

în care:

F - suprafața transversală a țevii prin intermediul căreia se realizează purjarea, în m^3 ;

P_2 - presiunea gazelor naturale în secțiunea transversală a țevii prin care se realizează purjarea, în kgf/cm^2 ;

T_2 - durata purjării în regim subcritic de scurgere, s.

Q_2^{CR} - consumul de gaze naturale la purjare în regim critic de scurgere se determină cu formula:

$$Q_2^{CR} = 296 \times F \times P_2 \times T_{CR} \quad (6)$$

în care:

T_{CR} - durata purjării la scurgere în regim critic, în s.

4.3. Consumul de gaze naturale pentru evacuarea aerului din segmentului rețelei de transport purjat se va determina cu formula:

$$Q_3 = 0,995 \times V \times (P_4 - P_{atm}) \quad (7)$$

în care:

P_4 - presiunea medie a gazelor naturale în segmentul rețelei de transport după evacuarea aerului, în kgf/cm^2 ;

P_{atm} - presiunea atmosferică, în kgf/cm^2 ;

Consumul sumar de gaze naturale pentru procesul de purjare a segmentului rețelei de transport este se determină cu formula:

$$Q_{pr} = Q_1 + Q_2^{SCR} + Q_2^{CR} + Q_3 = \Sigma(Q_1 + Q_2 + Q_3) \quad (8)$$

5. Calculele consumului tehnologic și al pierderilor normative de gaze naturale în rețelele de transport vor fi prezentate de OST anual Agenției odată cu raportul de activitate al OST pentru anul respectiv și însoțite de documente, acte și scheme tehnologice ale rețelelor de transport necesare pentru calculele consumului sumar de gaze naturale pentru procesul de purjare a segmentului/lor rețelei de transport la regimul de transport al gazelor naturale.

În cazul în care consumul tehnologic și pierderile de gaze naturale de facto (CTP_f), înregistrate de OST în anul „n”, sunt mai mici decât consumul tehnologic și pierderile normative de gaze naturale în rețelele de transport (CTP_n) determinate la pct. 3, la actualizarea anuală a tarifelor se va accepta (CTP_f) ca consum tehnologic și pierderi normative de gaze naturale în rețelele de transport.”

2. Metodologia normării consumurilor tehnologice și pierderilor tehnice la transportarea gazelor naturale prin conductele magistrale ale Republicii Moldova aprobată prin Hotărârea Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 24/2000 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.98, art.290) se abrogă.

3. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina subdiviziunilor Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.

4. Prezenta Hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Veaceslav UNTILA
Director general

Eugen CARPOV
Director

Violina ŞPAC
Director

Alexei TARAN
Director